

Temat lekcji: Konflikty bliskowschodnie. (2 godziny lekcyjne).

Nie zawiera pracy domowej.

Proszę wpisać do zeszytu poniższe punkty:

1. Powstanie Państwa Izrael i początek konfliktu żydowsko-arabskiego
 - a. Żydowski terroryzm – Irgun Cwai Leumi
 - b. Pierwsze wojny żydowsko-arabskie
 - c. Wojna sześciodniowa 1967
 - d. Konflikt bliskowschodni 1973 (wojna Jom Kippur)
 - e. Niespokojne lata osiemdziesiąte XX wieku
 - f. Konflikt arabsko-żydowski na przełomie XX i XXI wieku
2. Egipt po II wojnie światowej
 - a. Abdykacja króla Faruka o wybranie na prezydenta Gamala Adbela Nasera
 - b. Kanał Sueski
3. Irak
 - a. Obalenie monarchii i proklamowanie republiki 1958 r.
 - b. Objęcie władzy przez Saddama Husajna 1979 r.
 - c. Wojna Iracko – irańska 1980-1987
 - d. Atak Iraku na Kuwejt 1990 r. (Pustynna Tarcza – Pustynna Burza – Pustynny Miecz)
 - e. II wojna w Zatoce Perskiej 2003 r.
 - f. Schwytanie Sadsama Husajna i egzekucja
 - g. Powstanie Państwa Islamskiego ISIS
4. Iran
 - a. Rządy szacha Rezy Pahlawiego
 - b. Rola ajatollahów
 - c. Rewolucja islamska w Iranie 1979 r.

Proszę zapoznać się z materiałami dostępnymi na rekomendowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej platformie edukacyjnej www.epodreczniki.pl.

LINK DO LEKCJI ZNAJDUJE SIĘ PONIŻEJ:

<https://epodreczniki.pl/a/konflikty-bliskowschodnie/DnS4cleDg>

W uzupełnieniu:

Ad.1.

Jedną z odsłon bliskowschodniego konfliktu był atak bojowników Czarnego Września podczas olimpiady w Monachium na reprezentację Izraela.

LINK: <https://www.youtube.com/watch?v=qNSv2feBYHY>

O tych wydarzeniach i zemście Izraela na zamachowcach opowiada film Stevena Spielberga „Monachium”: <https://www.filmweb.pl/film/Monachium-2005-181198>

Ad. 3.

https://pl.wikiquote.org/wiki/Saddam_Husajn

Jedną z największych zbrodni we współczesnym świecie:

16 marca 1988 r., irackie myśliwce zrzuciły na zamieszkałe przez Kurdów miasto Halabdża bomby z bronią chemiczną. Akcją dowodził minister obrony Iraku Ali Hassan al-Madżid (później dostał smutny przydomek „chemiczny Ali”, kuzyn Saddama Husseina. Ta iracka miejscowość leżąca niespełna 15 km od granicy z Iranem stanowiła centrum kurdyjskiego oporu. Atak na Halabdżę miał być odwetem Saddama Husseina na współpracujących z Iranem

Kurdach, którzy liczyli, że uda im się wykorzystać sąsiedzką wojnę do własnych, niepodległościowych celów.

Pięciogodzinny atak na Halabdzę rozpoczął się wczesnym wieczorem 16 marca 1988 r. ostrzałem artyleryjskim i zrzuconiem napalnu. Następnie irackie myśliwce - MIG-i i Mirage - zrzuciły bomby chemiczne na tereny zamieszkałe przez ludność cywilną, daleko od znajdującej się na przedmieściach bazy armii irackiej.

Grupy ośmiu myśliwców przeprowadziły łącznie 14 nalotów, które były koordynowane z latających nad Halabdzę helikopterów. Iraccy żołnierze opisywali, że widzieli unoszące się nad miastem gęste chmury dymu: najpierw białego, a następnie czarnego i żółtego. Natomiast Kurdowie, którym udało się przeżyć atak, wspominali, że tuż po zrzuconiu przez samoloty bomb poczuli słodki zapach jabłek...

Większość mieszkańców Halabdzę umarło w potwornych mękach. Śmiertcionośna chmura gazów unosząca się nad miastem zabijała wszystkie żywe organizmy (w efekcie ataku padło także kilka tysięcy zwierząt). Mieszanka użytych środków bojowych - najprawdopodobniej gazu musztardowego, sarinu, tabunu i VX - powodowała, że niektóre osoby zmarły praktycznie w jednej chwili, nagle przewracając się na ziemię, natomiast inne konały kilka minut dostając ślinotoku i drgawek, albo wymiotowały zieloną treścią.

W wyniku ataku gazowego zmarło ponad 5 tys. osób, a prawie 10 tys. zostało uszkodzonych. Najwięcej rannych, którzy trafili do szpitali w Teheranie, było zatrutych gazem musztardowym (iperytem). Część z nich umarła kilka lub kilkanaście miesięcy później, inni natomiast zostali okaleczeni na całe życie. W wielu przypadkach następstwa ataku, objawiające się m.in. ślepotą, rakiem skóry, płuc czy piersi, ujawniły się dopiero po kilku latach od kontaktu z zabójczymi gazami. (źródło: <https://menway.interia.pl/historia/news-wytruli-tysiace-wlasnych-obywateli,n1d,448903>).

W październiku 2002 Amerykanie przyjęli strategię polegającą na opłaceniu Irakijczyków, którzy zabiją Husajna. 20 marca 2003 Amerykanie przygotowali zamach na jego życie. W dom na przedmieściach stolicy, w którym znajdował się Saddam, uderzyła rakietą Tomahawk. Decyzję o zamachu na życie wydał osobiście prezydent George W. Bush. Husajn jednak przeżył zamach. Utracił faktyczną władzę w wyniku ataku USA i jego sojuszników na Irak wiosną 2003. W odpowiedzi na amerykańskie bombardowania odpowiedział bombardowaniem Kuwejtu i wezwał do prowadzenia antyamerykańskiego dżihadu. W okresie na krótko po inwazji nie został aresztowany i ukrywał się wraz ze zwolennikami. Inwazję potępił Bahrajn, który zaoferował Husajnowi azyl. W okresie bezpośrednio po zajęciu Bagdadu pojawiła się taśma wideo pokazująca ponoć Saddama Husajna w dniu zdobycia miasta, 9 kwietnia. Później rozpowszechniano liczne taśmy wideo i audio z wystąpieniami Saddama Husajna, lecz ich autentyczność była niepotwierdzona. Obaj synowie Husajna zginęli 22 lipca 2003 w wyniku amerykańskiego ataku powietrznego na ich kryjówkę. 13 grudnia 2003 - po ośmiu miesiącach poszukiwań Saddam Husajn został pojmany przez amerykańskich żołnierzy na farmie oddalonej 15 kilometrów od jego rodzinnego Tikritu. Znaleziono go leżącego w głębokiej na dwa metry ziemiance z wentylacją. Niedaleko kryjówki stała taksówka z 750 tysiącami dolarów

w bagażniku. Były prezydent Iraku nie stawiał oporu. Prezydentowi co prawda azyl oferowały Zjednoczone Emiraty Arabskie, Husajn wybrał jednak pozostanie w kraju do końca. 30 czerwca 2004 doszło do formalnego przekazania Husajna i jedenastu jego współpracowników nowo wybranym władzom irackim.

Według danych magazynu „Forbes” z 2003 na liście najbogatszych władców świata dzielił trzecie miejsce z księciem Liechtensteinu Hansem-Adamem. Palmę pierwszeństwa oddał jedynie królowi Arabii Saudyjskiej Fahdowi i sułtanowi Brunei. Jego osobisty majątek szacowano na 1,3 miliarda dolarów. Po obaleniu jego rządu, minister handlu w rządzie przejściowym Iraku, Alli Allawi podał liczbę 40 miliardów dolarów, dodając, że Husajn miał rzekomo otrzymywać 5% przychodów z eksportu krajowej ropy naftowej.

Saddam Husajn schwytyany, 14 grudnia 2003; źródło: <https://media.teleman.pl/photos/Godzina-Zero-Schwytanie-Saddama.jpg>

Pojmanie było pierwszym krokiem do procesu sądowego, który toczył się przed powołanym specjalnie do tego celu trybunałem, któremu przewodniczył Szalam Szalabi. Proces rozpoczął się 19 października 2005. 5 listopada 2006 Saddam Husajn, któremu postawiono zarzut spowodowania masakry 148 szyitów z Dudżailu, został skazany przez iracki Trybunał Narodowy nieprawomocnym wyrokiem na karę śmierci przez powieszenie na szubienicy. Organizacje broniące praw człowieka wskazywały już od dawna, że w państwach tego regionu oskarżony jest notorycznie pozbawiany prawa do sprawiedliwego procesu. Wykazywały one, że sąd skazujący Husajna kontynuował te same naganne praktyki, które były stosowane w czasach jego reżimu. Skrytykowano także sam wyrok kary śmierci. Iracki sąd apelacyjny 26 grudnia podtrzymał wyrok Trybunału; zgodnie z irackim prawem (wprowadzonym jeszcze przez samego Husajna) wyrok wykonany być musiał w ciągu 30 dni od tej daty. Do egzekucji doszło 31 grudnia 2006 r. został pochowany w swojej rodzinnej miejscowości Al-Audża, obok swoich synów zabitych w 2003. Wyrok został na ogół potępiony przez opinię międzynarodową.

Saddam Husajn tuż przed wykonaniem wyroku śmierci.

Źródło: <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3346349,00.html>

Obalenie i uśmiercenie Saddama Husajna jako bezwzględnego dyktatora Iraku, dopuszczającego się licznych aktów ludobójstwa na grupach etnicznych zamieszkujących Irak, pozwalającego na bezwzględność służb bezpieczeństwa dopuszczającej się morderstw, tortur na przesłuchiwanym więźniach było jednocześnie końcem czasów gdy ktoś „panował” nad tymi ludami i w ramach państwa (w tym przypadku niestety dyktatorskiego) kontrolował różne grupy w tym te skrajnie muzułmańskie. Chaos jaki powstał po obaleniu i śmierci Husajna, wewnętrzne walki różnych frakcji politycznych i grup etnicznych o władzę w Iraku, pewnego rodzaju nieudolność sprawowania władzy przez nowy rząd wspierany przez Amerykanów, korupcja, liczne akty bezprawia, trudności w kontrolowaniu wojska oraz milicji mającej zapewniać bezpieczeństwo – wszystko to powodowało że powstało duże pole do działania grup islamskich wspieranych przez m.in. Al. – Kaidę, które to grupy głosiły chęć stworzenia państwa opartego na islamie. Doszło do zaciągania się Irakijczyków w szeregi ekstremistów muzułmańskich i przejmowania władzy nad poszczególnymi regionami Iraku. Ostatecznie znaczna część Iraku została przez nich opanowana i ogłosili powstanie Państwa Islamskiego ISIS w 2014 roku.

ISIS – zasięg terytorialny u szczytu potęgi.

Źródło: <https://www.dw.com/de/isis-verkauft-roh%C3%B6l-aus-eroberten-%C3%B6feldern/a-17757159>

Ad. 4.

<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/historia/1782464,1,jak-chomeini-wrocil-do-iranu.read>

Szach Iranu Reza Pahlawi w czasie swoich rządów był wspierany przez USA. Był władcą który bezwzględnie tłumiał społeczne niezadowolenie związane z brakiem swobód politycznych. Jednocześnie w latach 70-tych Iran był krajem ukierunkowanym na Zachód. Takie otwarcie

państwa arabskiego na zachód przysparzało szachowi licznych przeciwników wśród gorliwych muzułmanów, których raziło m.in. swobodne zachowanie Iranek.

Dochodziło do manifestacji politycznych które szach kazał tłumić – strzelać do strajkujących. Po jednej z tak stłumionych manifestacji nie dało się już zapanować nad demonstrantami i rewolucja rozlała się po kraju. Szach wraz z rodziną uciekli do USA gdzie jako już osoba prywatna poddawał się nieskutecznemu leczeniu onkologicznemu. Wkrótce zmarł na raka. Zaś do Iranu przybył z wygnania największy przeciwnik szacha – ajatollah Chomeini i wprowadził rewolucję islamską tworząc państwo wyznaniowe.